

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50 Cuba, Puerto-Rico y Extranjer, 2'50

VISTASSO AL EXTRANJER

—¡Uy, uy, uy!... Sembla que per allà 's posa molt negre.

ASSESSINAT DEL REY D' ITALIA

Las numerosas tacas de sanch que salpican els fulls de nostra historia contemporànea, s' han augmentat ab una més.

Humbert I, fill de Victor Manuel y germà de don Amadeu, que fou rey d' Espanya, acaba de ser assassinat a Monza, ahont solia passar la temporada d' istiu.

La cruenta tragedia tingué lloch l' últim diumenge, a las 10 del vespre. El rey d' Italia sortia del local de la societat *Forse et Liberi*, ahont s' havia verificat la repartició de premis d' un concurs de gimnástica, quan en el moment en que acabava d' instal·lar-se en el seu cotxe, s' adelantà un home y li disparà quatre tiros de revólver. Conduhit el monarca al palau, en mitj de la confusió que pot suposarse, expirà als pochs moments. Una de las quatre balas l' havia tocat al cor.

L' autor del fet fou detingut immediatament pels que s' trobavan més a la vora d' ell, y no manifestá la menor emoció.

Primer va declarar que s' deya Angelo Bressi y que havia assassinat al rey simplement per odi a la monarquia. Després ha dit que l' seu verdader nom es Gaetano, y que no té cómplices.

Es jove, té 31 anys y nasqué a Prato (Toscana). Feya de teixidor de seda y havia arribat no fa molt de Patterson (Estats Units). Sembla que de posteriors averiguacions resulta que posseheix varis idiomas y ha viscut a Austria y a Fransa.

De moment es impossible treure l' aygua clara de la confusió de notícias que sobre en Bressi circulan. Qui l' fa instrument d' un vastíssim complot, qui relaciona aquest assassinat ab el de la emperatriu d' Austria, qui l' suposa obrant per compte propi...

Entre tant, ab arreglo a la constitució italiana, el príncep de Nápols, fill únic de Humbert I, es avuy rey d' Italia, y aixís ha sigut proclamat pel govern y per tots els poders del Estat.

El nou rey, casat ab una primcesa de Montenegro, es encare jove y s' diu Victor Manuel III.

DESDE FRANSA

LA REACCIÓ NACIONALISTA

A reacció es la plaga dels pobles que pretén dominar, y l' assot de aquells a qui llogra posarlos el peu al coll.

A Espanya la reacció impera. Pas a pas s' ha anat apoderant de tot: de l' ensenyança y del poder, de la consciencia y del capital.

Desde que s' realisá la restauració borbónica ha anat filtrant com una mullena d' aygua corrompuda, empudegant totas las capas socials, y criant per tot arreu els microbis asquerosos del servilisme y l' hipocresia.

No podia triunfar a cara descuberta, perque en un principi hi havia forsas que haurian oposat als seus avensos una resistencia desesperada. Encare que *batut y abatut*, no era mort del tot l' esperit revolucionari, y aquest s' hauria enardit al contemplar las descaradas pretensions reaccionarias. Hi hauria hagut lluyta, y la victoria hauria sigut, en últim terme, pel més fort.

La reacció no era forta; era, en cambi, molt astuta. Era, en una paraula, digna filla del seu pare l' jesuitisme. Y per aixó adoptá la mónica jesuítica. Treballar en secret per avansar més que fos poch a poch; amoixar ab dolsura, pera clavar urpada a la primera ocasió que s' presentés, sense desperdiçar-ne ni una.

Aixís ho ha anat fent y ha acabat per entronitzar-se en els palaus y en molts tuguris.

La cort de Carlos II, el rey embruixat, que tant va caracterisarse per l' influencia omnimoda qu' en ella exercia l' clero, se n' vé a la memoria cada vegada que un pensa en lo que succeheix avuy, en que las majors influencias, las úniques que tenen valiment, son degudas a la gent de iglesia.

Per aixó, fins aquells homes públics qu' en la seva joventut més s' havian distingit per sos sentiments liberals, per las sévas lluytas ardorosas contra la reacció, se doblegan avuy com canyas débils arrapadas al terrer de que n' xuclan la sustancia, apenas bufa l' ayre del favor ó de las promesas.

Tan reaccionari es avuy en Sagasta, com en Pidal, y algunas vegadas més, si sent'ho y demostrant'ho pot conseguir alguna ventatja material y positiva.

La reacció ho ha corromput tot y tot ho ha embrutit pera dominar millor sense contrast ni inconvenients.

Y es que ha trobat un poble, per sos antecedents històrics disposat a ser joguina de sos regres dominadors, com si pesés damunt d' ell la lley fatal de son atavisme, que no han lograt destruir sos anhels passatjers en favor de la llibertat, ni sas frustradas campanyas per establirla y encarnarla en las institucions del país.

En totas las bullidas sempre hi ha hagut el capellá y l' frare, y una vegada restablert el repós, el frare y l' capellá sempre han quedat al damunt.

No succeheix igual a Fransa.

La transformació radical, complerta, de aquest país, va realisarse a últims del sigle XVIII, en virtut de la més gran revolució política que han presenciada may las edats.

D' aquella sava revolucionaria que transformá la nació d' esclava en lliure, encare n' quedan caudals inextroñcables.

Al revés d' Espanya, aquí l's periodos de reacció han sigut breus y passatjers; els de llibertat llarchs y estables.

Triunfá la tercera República al any 70, tingué forsa y virtut pera restanyar las horribles feridas causadas a la nació per la guerra ab els alemanys, a que la conduhiren las temeritats del imperi napoleónich, y després de trenta anys d' existencia, en una época tan amiga de mudansas, subsisteix y viu robusta, més forta que l' primer dia.

Fundament encarnada en la consciencia nacional, es per aixó que ha resultat ab suma facilitat totas las crisis. Las del cambi del *Jefe* del Estat, que en las nacions monárquicas costan devegadas guerras civils seculars, aquí s' resolen en un dia, pacíficament, per medi de una senzilla votació.

Cert que a Fransa, com per tot arreu, la reacció treballa desaforadament. Ara mateix, ab la denominació de *nacionalisme*, s' ha format una poderosa conxorxa de tots els enemichs de la República. Integran aquest element de perturbació l's ultramontans, els clericals, els orleanistas, els imperialistas y tots els neuròtics que creuhen que la llibertat ha passat de moda. Forman una amalgama monstruosa. Voldrian restablir las antigues castas y resuscitar odís sòls propis de la Edat mitja, emprenentlas contra l's juheus y contra l's protestants mateixos. Homes de lletras que han donat vida a una literatura malaltissa, artistas partidaris de totas las extravagancias forman en la lliga, y aprofitan totas las ocasions per rebullir y moure bronquina.

Un dia corren adelarats darrera l' caball blanc de aquell Boulanger que va resultar un solemne ximple; un altre dia forman una iniqua confabulació pera impedir que s' fassa justicia al ignocent Dreyfus; avuy s' entretenen en sembrar germens d' odi, de disgust ó de indignación en las filas del exercit, de aquest exercit que per ser a Fransa fill del poble, conviu ab el poble.

Mes tot inútil. La República es forta y triunfará d' ells ara, com hi ha triunfat sempre. Ells representan el desequilibri, y la República es l' equilibri extrém. La República está sostinguda per tota la gent que treballa y produheix; d' ella n' han rebut la prosperitat interior, y per ella mereix la nació l' respecte al extranger y per aixó la volen, l' estiman y sabrán defensarla contra tots els seus enemichs.

Passejantse per Fransa, se sent per tot la vitalitat de la República, que té encare una gran tasca que realisar, y la realisarà, ab la flexibilitat propia de aquesta forma de govern, encarnada en la consciencia del poble. La tasca de la República francesa es la emancipació de las classes proletarias que no han deixat de prestarli may son més decidit apoyo.

Molt han guanyat ab las lleys previsoras que tendeixen a resoldre l's conflictes que surgeixen sovint entre l' capital y l' treball; que asseguran la subsistencia del treballador en los cassos de invallidés; que l' resarceixen dels accidents del treball; que donan personalitat jurídica a las associacions obreras de totas menas; que milloran la instrucció de las classes populars... Molt més li queda que fer, y ho farà ab pas mesurat y segur, mentres els enemichs de la República, reaccionaris de tots els pelatjes y de tots els disfrazos, se debaten continuamente en la impotencia.

P. K.

La Boulou 1 Agost 1900.

S' ha ausentat de Barcelona per una curta temporada, nostre amich D. Joseph Roca y Roca, ha-

ventse encarregat de sustituhirlo el redactor de LA CAMPANA nostre company C. Gumá.

De Xina estém de la mateixa manera.

Els dilluns, dimecres y divendres els embaixadors europeus son morts, cremats y las sévas cendras escampadas.

Els dimars, dijous y dissabtes, son vius, frescos y gosan tots ells de perfecta salut.

Els diumenges no s' diu res. Es dia de descans, y l's embaixadors fan festa...

Y las guatllas també.

En Dato ha assegurat davant de varias personas, que l' govern silvelista durará fins al pròxim Carnaval.

Ja ho entenç. Don Francisco vol aguantarse hasta l' moment en que senti cantar:

—¡De setze, de setze, de setze l' vi!...

Bonica marxa fúnebre per un govern com aquest ¿veritat?

Aquests ho entenen.

Els romeristas barcelonins van donar l' altre dia fé de vida, reunintse a ca n' Justin y celebrant un suntuós banquet.

Vels'hi aquí un partit que comensa ab lo que l's altres acaban: menjant.

El papa ha concedit a n' en Dato la creu de Sant Gregori.

¡Una creu a un ministre!...

¡Fort! Vaji per las moltas creus qu' ell ens fa portar a nosaltres.

La pena d' extranyament imposada als condemnats de Montjuich, ha sigut conmutada per la de desterro a la Peninsula, fora de las provincias catalanas.

Consigném la noticia pera gloria del escrupulós Silvela, qu' encare no ha sapigut comprendre qu' en aquest assumpto lo que més interessa als condemnats y a la consciencia pública, es la revisió del procés.

No ns riguem pas de aquell italiá de la plassa de toros de Madrit, que volia matar a un banyut per asfixia, y quan se va veure l' toro al devant, va recular dihent:

—Té l' coll massa gros, ¿que no veyeu que no podria abastarlo? Portéume'n un que l' tinga més prim.

Com l' italiá aquest hi ha molts espanyols, que volent acabar ab l' actual estat de cosas, també s' fan enrera y diuhen lo mateix:—Té l' coll massa gruixut.

A Madrit un coronel s' ha fet capellá y ha cantat missa.

Bueno.

Demá un capellá s' farà coronel y se n' anirá a la montanya a fer desgracias.

Y tornarém a quedar tants a tants.

El senyor Golfín, aquell iuspector que ha d' escorcollar al Ajuntament de Barcelona, ja es aquí. ¿De qué senten olor? ¿De cadavre municipal ó de pastel?

En Romero Robledo ha anat a San Sebastián.

Y no hi ha anat pas, segons diuhen, a pronunciar cap discurs dels seus, sino a fer una certa visita, al objecte de apreciar l' efecte que han produhit els seus discursos.

Si allí l' reben bé...

Res, que si l' reben bé, será qüestió de dirli:—Ja t' coneix herbeta que t' dius *romero*.

Y parodiand l' expressió de Shakespeare: «Paraulas, paraulas, paraulas», li dirém:

—¡Saliva, saliva, saliva!

A n' aquesta secreció bocal haurá quedat reduhida tota la campanya de bravatas realisada per un home que sab iniciar molt bé las sorts més difícils del toreig polítich, sense que may logri rematarlas.

Sols saliva has gastat, y únicament saliva mereixes.

CARTAS DE FORA

Ribert.—Estém que no ns arriba la camisa al cos! El reverendo d' aquest poble ens ha amenassat ab privarnos de sagraments a l' hora de la mort, si no deixém immediatament la lectura de LA CAMPANA.

A la quènta el bon senyor olvida que com els lectors d' aquest popular periódich en lo que menos pensan es en demanarli sagraments, aquestas amenassas els tenen perfectament sense cuydado.

... *Benisanet*.—Volguent celebrar dignament la dia-

da de Sant Jaume, 'l regent d' aquesta parroquia ens obsequià ab un sermó en el qual digué pestes del liberalisme y feu vots pèl seu total extermini.

Seria molt prudent que 'l govern, que al fi y al cap se titula liberal, retirés las bessas á aquest predicatore pera ensenyar-lo á no dir mal de qui 'l manté.

Otro sí: Aquest mateix sacerdot que tan malament parla dels que li donan el pa, presidi 'l mateix dia, junt ab dos capellans més, la corrida de bous. ¡Ole ya!

Potser per xó 's riu del govern; deu pensar que 'l dia que 'l despatxin, sempre li queda el recurs de ferse to-ro-ro.

Castelló d' Ampurias.—En el convent de monjas d' aquesta vila passen cosas gravissimas. El diumenje últim, á las dugas de la tarde, s' escaparen de tan santa casa, saltant per las teuladas ab perill de perdre la vida, tres pobras monjas. L' una no pogué realisar l' evasió per haver sigut detinguda en el moment de deixarse anar al carrer: las altres dugas se refugiaren á casa d' una d' ellas, qu' es de Castelló mateix, declarant sense embuts que avants que tornar al convent preferian que las matessin. ¿No podrian las autoritats obrir una informació pera aclarir lo que hi hagi en el fons d' aquest misteri?

RECEPTE CONTRA LA CALOR

En Joan de las Cantimplaynas está quinze días há que 's dimonis se l' emportan.

—¡Ah!—exclama, suant á mars:— Si aná al Polo fos tan fácil com aná á Sant Pau d' Ordal, ó al Putxet ó á Vilafranca, ¡qu' havia jo d' aguantar la calor de Barcelona!

Ara, en 'quest mateix instant m' arreglava la robeta y 'm plantava allá ab un salt.—

Ho ha probat tot. Pendre dutxas, viure no més de gelats, banyarse sis cops al dia, portar dos kilos de glas á dins de cada butxaca...

Com si res. Sempre suant de la mateixa manera, sempre 'l clatell amarat y 'l nas y 'l front regalantli com uns petits degotalls.

Per fortuna,—ó per desgracia, que aixó s' ha d' averiguar,— á copia d' esbotzar vanos y de dir barbaritats

al davant del seu termómetro que,—com aquests militars que gosan de bons empenyos,— no para may de pujar, en Joan de las Cantimplaynas té de sopte un cop genial, y troba la gran recepta que tant havia buscat.

—¿Per qué tinch caló?—'s pregunta. Perque vaig vestit. No hi ha cap més causa. Suprimida la roba, que 'm té lligat y oprimint, es inductible que 's pulmóns respirarán y 'l cos, al sentirse lliure, quedarà com un ensiám.—

Aixís ho pensa 'l bon home, y tal com ho pensa ho fá. S' arrenca l' americana y 'l pantalón d' orleáns, se treu calsetets, hermillas, y samarreta y ja está, queda vestit ab el traje que gastaba el pare Adám.

—Molt bé,—diu en Joan al veure que la cosa va donant el resultat qu' esperava:—

¡Quina diferencia hi ha entre la frescor que sento y la xafogó infernal que ara mateix me rostia!

¡Aixó sí qu' es respirar!— Decidit á aprofitarse del sistema que ha inventat, se posa las sabatillas, se planta un barret d' espart y cap al carrer, qu' es festa y 'l cos té ganas d' esplay.

Naturalment, quan el públich veu un home despullat, no 'n vulguin més de xibarrí; pero es lo que diu en Joan:

—¡Que riguin! D' aquí á vuyt días tothom ja m' haurá imitat.—

¡Pobret! Quan menos s' ho pensa, sent una mà de bastiax al clatell, y una veuhassa que li diu:—¡Queda arrestat!— Se gira, y veu á un guindilla.

—¿Per qué arrestat?— Perque va d' una manera indecenta. —¡Poch á poch!—exclama en Joan, qu' espera desmontá al guardia ab la rahó que va á dar:— Es cert que no duch camisa, pero escolti: ¿vosté sab si es que 'l govern me l' ha presa? —No hi fa res: está privat sortir despullat en públich.

—Péro ¿cóm m' ho haig d' arreglar si no tinch ab que taparme? —Basta de réplicas, ¡au! andando, y al quartelillo, que aquí destorbém el pas.

En Joan de las Cantimplaynas, tras breu judici verbal, fa ja tres ó quatre días que 's troba ¡ay! enxiquerat en tenebrós calabosso per atachs á la moral.

Y es fama que 'l pobre lássaro, trist y desilusionat, en sa soletat murmura: —¡Quín govern més especial! Ens fa anar sense camisa, pero no 'ns hi deixa anar.

C. GUMÁ.

INCIDENTS

Una companyia poderosa s' encarrega d' explotar unas minas de qualsevol cosa. Els traballs van dirigits admirablement; els directors del negoci logran la major economia en els gastos y el mellor preu dels productes; gracias al interés y á l' inteligencia de tots, els accionistas cobran uns dividendos fabulosos.

De tant en tant, com que no existeixen tots els pous de seguritat que l' obra requereix, y per economia 's gasta el material dolent y barato, una explosió de grisú ó la caiguda d' un ascensor ó una esllavissada de terras ó qualsevol altre accident, ocasiona la mort d' uns quants obrers y porta la miseria y la desolació á unas quantas llars honradas.

Pro bé, ¿y qué? Es un incident de poca importancia en l' historia d' aquella empresa industrial. El buyt que deixan las víctimas s' omple tot seguit, y segueixen els accionistas donantse bona vida ab el rendiment d' aquelles minas, y segueixen els treballadors bregant com bestias per guanyar la caixalada justa que ha de mantenirlos vigorosos per treballar per altres.

Una nació té plétora de vida y afany de riquesas y poder. Lluny d' ella viu modestament sobre un jas d' or una nació petita que no fa mal á ningú; rica, perque no té ambició; ditxosa, perque viu lliure.

La primera, veyentse forta, busca un pretext qualsevol pera robar la llibertat y la riquesa de la segona. Es mouhen els exércits, es lluyta barbarament, y el saqueig, l' assassinat y l' incendi 's fan constar oficialment en els partes que com á notas de la tasca feta cada día envían els generals.

Una important acció de guerra ha costat la vida á un miler de fills de mare, ha produhit la devastació completa d' una ciutat, y deixa un rastre de sang y runas.

Pro tot plegat ¿qué? Son incidents naturalissims en l' historia d' una nació que vol ferse gran. Perdrá el débil, buscará desangrat novas terras ahont puga reconstituir sa nacionalitat esmicolada y ahont puga conservar l' esperit de sa rassa vensuda pro no morta; y la nació conquistadora buscará novas presas ahont clavar sa poderosa garra, sens cuidarse dels mars de sang que vessa sa desenfrenada ambició.

Tota una rassa, la blanca, s' empenya en que es superior á las demás rassas, negra ó groga. Pretent ferlas entrar á la forsa en sa civilizació complicada, injusta y ridicula, destruhint sas costums sencillas potser un xich grotescas y fins si volen un bon tros salvatjes. Pro la rassa superior creu que 'l bon exemple y la persuasió no tenen prou eficacia y pera civilisarlos els esclavisa al Africa, els explota al Asia y els extermina á América.

Alguna vegada l' incult s' empipa de l' interés y la oficiositat, per no dirne impertinencia del civilisador: Ferit en sas superticiosas creencias, ple de rancunia per las humillacions que li fan sufrir, pesantli com un plom el jou que á pretext de millorarlo li posan, s' aixeca irat y fa una degollada general de gent civilisada.

Pro y aixó ¿qué? Es un sencill incident en aquesta eterna historia de lluytas de rassa y lluytas de religións. ¿Suposa algo la mort d' unas quantas personas? Poch deu suposar quan vol rentarse l' afrenta ab la mort d' unas quantas altrás.

Acabém de veure un exemple d' aixó á la Xina. Se suposa qu' á Pekin han sigut assassinats tots els europeus. Donchs, bé; are 'ls goberns d' Europa agafarán remadas de la séva gent y els enviarán á matar xinos. L' emperador d' Alemania els ho ha dit ben clar en l' acte del embarch á la séva gent:—¡Mateu, mateu sense pietat! No dongueu repós als fussels que vostra misió es d' extermini.

Morirán, donchs, molts milers de xinos y la séva mort costará també la vida á molts mils d' europeus, pero á la fi ¿qué vol dir una matansa d' homens? Res; es un incident més entre 'ls molts incidents á que dona lloch la lluyta de rassas.

En la societat hi ha una varietat infinita de castas. Totas poden resumirse en dogas solsament: la dels que s' abrogan la facultat de fer lleys y la dels que carregan ab el deber de cumplirlas; la dels que retenen lo que pertany als altres y la dels que ni poden conservar lo ben guanyat per ells mateixos; la dels qu' escampán orgull y la dels qu' han de tragarse humillacions; la dels explotadors y la dels explotats.

A voltas el topament d' aquestas dugas castas produheix dolorosas catástrofes. En aquesta salvatje lluyta dels de baix y els de dalt, els de baix moren trepitjats á dotzenas; pro dels de dalt també 'n cau algún de tant en tant. Sense sapiguer com, una multitud famolenca s' aixeca irritada,

pro topa ab una fila de mausers y cau sobre un toll de sanch. ¿Y qué? Es un incident de la lluyta social.

Altres voltas un criminal ó un fanátich surt del fons del anónim, apunta y cau un rey. Es, com els demás, un incident dels molts á que dona lloch constantment aquesta diversitat de lluytas que sosté la humanitat; ja siga per la conservació ó el logro de la vida, ja per la diferencia de rassa ó de creencias, ja pel manteniment de desigualtats é ijusticias irritants, ja per las exigencias d' una ambició may satisfeta, ó ja, finalment, per qualsevol dels molts motius á que dona lloch la imperfecció de la rassa humana y la falta d' un ideal perfecte que ningú ha sapigut encare trobar.

JEPH DE JESPU.

MARINA

El ministre, que per si ho han olvidat es el pun-donorós almirant Silvela, está en el seu despaig llegint un document que li acaban d' entregar. —«Totas las naciones que poden ferho 's prepara-» Don Francisco 's péga un cop al front y fa sonar un timbre.

—¡Una escuadra á Xina!... ¿Cóm dimoni no hi havia atinat?

Entra 'l subsecretari.

—¿M' cridava?

—Convé organizar inmediatamente una escuadra per ferla anar á Pekin.

—Permétim; Pekin no es port de mar.

—¡Ah, no? En fi, tant se val. Els successos de Xina exigeixen la presencia dels nostres barcos en aquellas terras. ¿De quinas embarcaciones podém disponer?

El subsecretari conta ab els dits, mira una estona al sostre y després de llarga meditació, respón:

—Del Carlos V.

—¿Es barco de confianza?

—Per ara encare no s' ha perdut may.

—Bueno: ¿quí 'l manará? Ha de ser un marino de prestigio, que no s' hagi significat per res en els últims... ¿cóm ne dirém?... disgustos.

—No quedá més qu' en Cámara, que reuneixi aquesta condició.

—Perfectament: formém un presupost de gastos.

—Comandant del barco, divuyt mil duros; según jefe...

—Veurá: val més que ho digui en globo. ¿Cuán pot venir á costar tota la excursió, pesseta més pesseta menos?

—Uns tres ó quatre milions.

—Molt bé, es regalat: digui á n' en Cámara que vingui.— Cinch minuts d' espera. 'S presenta 'l contra-almirant, que saluda marítimament.

—¿El señor ministro 'm necessita?

—Si: ha d' anar á Xina.

—¿A fer qué?

—A cobrar divuyt mil duros... dich, á vetllar pèls nostres interessos en aquéllas regions. Agafi 'l Carlos V, digui al timoner quina direcció ha de pendre, y en marxa desseguida.

Y dirigintse al subsecretari:

—Fassi un sueldo oficios pèls periódichs, dihent que «Espanya envia al Celest Imperi una brillant representació naval.»

L' endemá la premsa publica la noticia y dos días més tart se reb un parte d' en Cámara:

«En el moment de donar la sortida hi reparat que 'l Carlos V está impossibilitat de navegar. Té inutilizada la tubería del condensador. ¿Qué faig?»

Contestació del ministre:

«Compri un tubo nou, y amunt.»

Réplica del contra-almirant:

«Comprar la tubería, es cuestión de mils duros: colocarla en son siti, es feyna de molts días.»

Resposta d' en Silvela:

«Vájissen al Ferrol y digui de part méva que l' hi arreglin tot y tan aviat com puguin, que després ja ho trobarem.»

Y el Carlos V surt de Cartagena, y en compte de tirar cap al canal y anársen á la Xina, decanta cap al Estret y s' en va al Ferrol.

El ministre, dirigintse al subsecretari:

—Torni á fer un' altre sueldo pèls periódichs que digui aixís: «Es completamente inexacte que 'l govern haja tingut l' intenció d' enviar cap barco á Xina. Per lo menos, el Consell de ministros no s' ha ocupat encare de res d' aixó.»

El subsecretari, admirat:

—¿Qué 's proposa ab aquest sueldo?

—Guanyar temps y fer callar las malas llenguas. Si 'l Carlos V pot arreglarse y á Xina encare hi queda algú viu, quan estigui llest hi anirá. Si fem tart, el barco no 's mourá d' Espanya, callarem... y aquí no ha passat res.

El subsecretari, encare més admirat que avans:

—¡Quín talent! ¡quín enginy! ¡quín home! ¡quín dentista!...

El ministre de Marina baixa 'ls ulls ab adorable modestia, y 's posa á fer barquets de paper, tot cantant entre dents:

¡Dichoso aquel que tiene!...

FANTÁSTICH.

A Saragossa un venerable sacerdot ha assassinat á una fulana ab qui tenia relacions no espirituals y ab el concurs de la qual havia ja aumentat la cristiandat una mica.

M' agradaria sapiguer l' opinió del *Brusi* sobre aquest fet.

¿No hi veu la má implacable de la masoneria?

Sembla que 'ls partidaris que té 'n Romeró Robledo á Barcelona, ó siga 'ls que van donarli corda perque pronunciés aquell célebre discurs, están en tractes per admetre dintre de la séva colla als des- acreditats sarahuistas que tan gran perturbació produhiren en el partit republicá.

¡Pobres d' ells si aixís ho fan! Ja sabrán lo qu' es anar ab malas companyias.

**

Jo fins m' atreveixo á predirlos que 'ls tals sarahuistas voldrán ser més antichs y més probats romeristas qu' ells.

Y alegarán al efecte 'ls mérits que varen contraure ab D. Paco, ja fa molts anys, quan D. Paco va venir á Barcelona.

Els sarahuistas el portaren á un dels séus envelats, l' obsequiaren ab un ápat de sisos, y 'l feren beure ab porró.

Aquesta es, després de tot, la séva especialitat: fer beure á galet á tothom.

Inclús á n' en Romeró Robledo.

En *Lagartijo* ha mort.

Fa algun temps va tallarse la cuheta.

Ara ha fet més: se l' ha afeytada.

A propósit de xinos.

L' emperador d' Alemania, al despedir á las tropas que van al Extrem Orient á defensar la supremacia europea, els ha dit:

—¡No feu presoners! Manejéu las armas de manera que en mil anys cap xino s' atreueixi á mirar de reull á un alemany.—

Aixó en boca del jefe d' una nació *civilisada*, es sublim.

«No feu presoners», es dir, matéu á tort y á dret...

Verdaderament, senyor emperador d' Alemania, els xinos son una colla de salvatjes... Els xinos, ¿eh?

Si Servia no existís, seria precis inventarla. Perque lo que passa allá no passa en lloch.

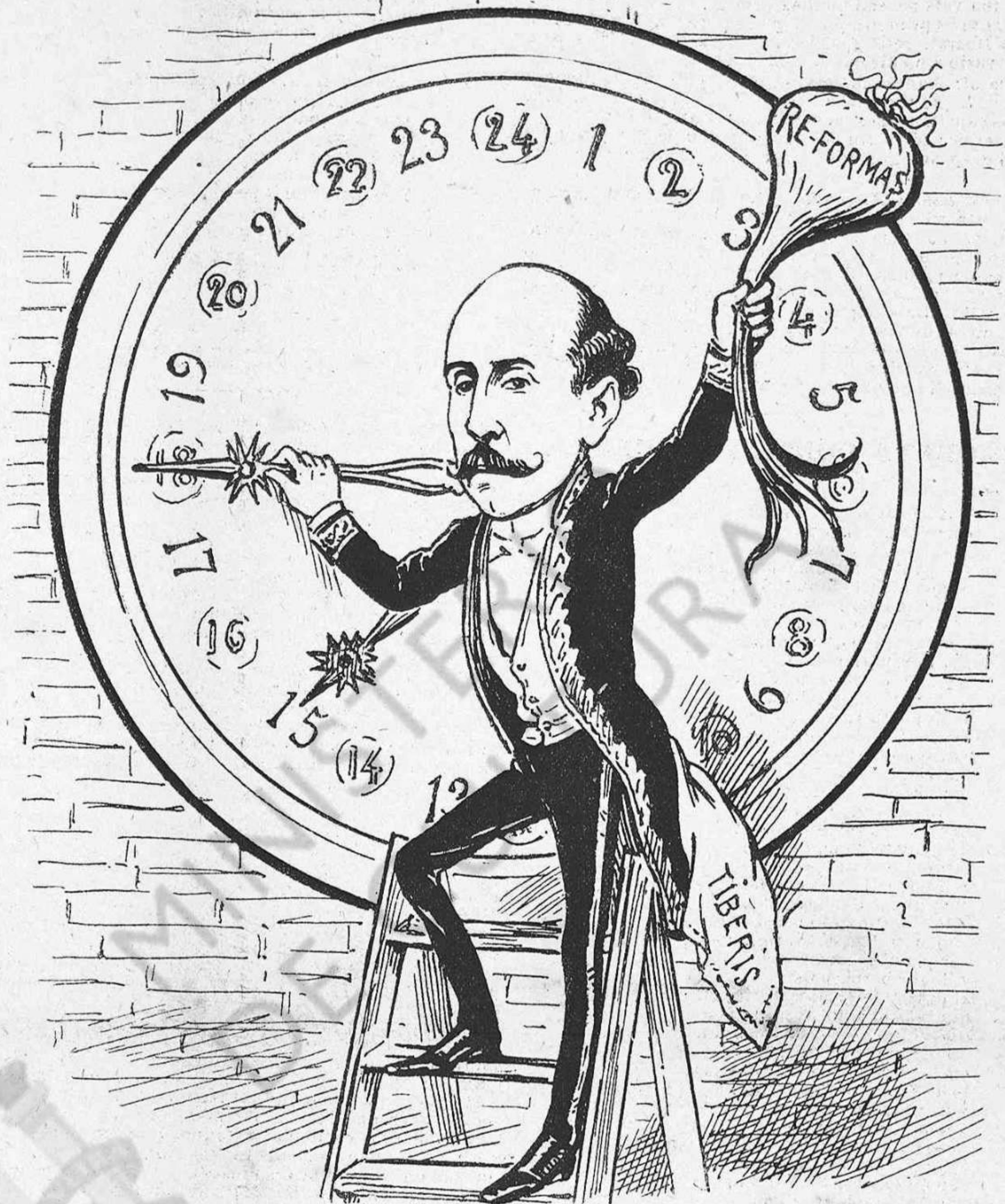
BOMBOLLAS XINAS

NOTICIAS DELS DIPLOMATICHS EUROPEUS

—Avuy diguem qu' están frescos, y guapíssims y aixerrits. (Demá dirém que son morts y 'ns els hem menjat rostits.)

EL NOU RELLOTJE D' EN DATO

—Al últim podrém dir qu' estém á l' hora que 'ns pertoca; ¡á tres quarts de quinze!

Ara 'l rey Alejandro 's casa, nada menos que ab una viuda, qu' es diu Draga y que té 40 anys.

El rey no 'n té més que 24. Total 16 anys de diferencia.

Ja 'm sembla que 'ls sento el dia que disputin.

—Soch el rey, y mano,—dirá ell.

—Tu lo que has de fer es ficarte la llengua á son puesto:—replicará ella:—els noys, davant de las personas majors, callan.

Una curiositat xina.

Sembla que en las degollinas actuals, pera coixe als paysans séus que simpatisan ab els europeus, els boxers els miran las mànigas del vestit y si las portan estretas, ¡zas! coll á terra.

De segur que 'ls nostres ministres, al enterársen, se posarán á riure y exclamarán:

—A nosaltres, si que no 'ns farian res, donchs.

Vol dir que tots son de la màniga ampla.

S' ha incendiat un dipósit de tabaco en rama que la Arrendataria tenia á Santander.

S' han convertit en cendra una borrtxada de tercís que valian uns tres milions de pessetas.

¡Y encara dirán que 'l veneno de la Tabacalera no crema!

Desde comensament d' any, en Dato te disposat que quedin suprimidas las horas del dia y las de la nit.

Els rellotjes, en lloch de marcar dugas vegadas dotze, 'n marcarán vintiquatre, totes de un tirón.

A un innovador tan extraordinari será precis donarli un titol nobiliari, que recordi eternament la séva innovació.

Jo, donchs, proposo que se 'l nombri *Marqués de Tres quarts de quinze*.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadáns: G. P. J., Lo fill de un vigilant de Granollers, L. D. Martí, José Cobersí, Joaquín Pujol, M. R. Llum Inarias, Un gran antidinacosmopoliterapi... *llevat*, Narcís del Toro, Serafin Alguero (a) Sevilla, A. Sebas, R. Ferrerí, Joseph Mozo, Eduardo, M. V. V., Un que ha lograt tancar á las nou, Samarreta, X. Y. Z., J. Juan y Martínez, Un vilafrañqui D. y Jotabeema.—Lo que 'ns envian aquesta senmana, no já per casa.

Ciudadáns: Un desafia arcaldes dignes, Rossendo Vidal P., Bianchi, J. Lleal, T. M. Cats, Aiger Elies F., Jaume Roca y Canal.—*Inserterem alguna cosa de lo que 'ns envian*.

Ciudadá: Sisket de Paila: Els cantars no van malament.—Sanch de Cargol: El calificatiu no pot arribar més enllá d' aprofitable.—Joseph Gorina Roca: Vá bé, y gracias.—Gonella Poétich: Es possible que no ho publiquem, perque desde luego li podém assegurar que no 'ns agrada prou.—Un antich suscriptor: *El sabi del calaix* es molt susceptible, y no podém adelantar cap del seus secrets.—Angel Miró Quim: Vá bastant bé. Respecte á las altres, no podém fixarli quin será el seu destino.—B. Farcosa: Mirarém de que hi vagi.—R. Pons: Ab sentiment indio creyém que, al últim, se li haurá de tallar. ¡Alabát siga Fól! Déixisho fer y dediqui 'l sacrifici á Budha, com aquells brahmistas que 's tiran de cap al Ganga.

—Peret Piula: Casí no hi ha res per pelar.—P. A. Moreno: En farém una bona espigolada; els pensaments son bonichs.—L. M. de la Ville d' Arbogne: No acostumém á ferho per ningú.—P. G. Redembach: Es veu que vosté no 'n sab gayre de *fer l' article*... Els dibuixos son altre cosa, y en separém algún per aprofitarlo.—Q. K. Freda: Té bastanta gracia, y gracias.—J. P. y F.: Esespontáni, y veurém de publicarho.—Gratacós: No envihi cap més sonet, si té de ser com aquet; prefeririam un pèt... de garrotadas.—Joan Moré de Gracia: Passi per aquesta Administració que li entregarán una carta de l' Habana. L' hem mirada contra claror, y sembla que no hi ha diners; de tots modos no 's torbi, que poden ser bonas noticias del tio.—Joan P. y Font: Las ventatjas del solté, desenganyis, s' han escrit mil vegadas y més bé.—Lluís G. Salvador: La circumstancia de tenir compóst un treball de redacció que tracta del mateix assumpto, 'ns priva, ab molt pesar nostre, de publicar la séva poesia.—J. C. (Bellver de Cerdanya) y A. M. (Peñiscola): Las noticias que 'ns remetén, no valen la pena.—J. G. (Espluga de Francolí): De lo que vosté 's lamenta, ens en hem fet eco repetidas vegadas, y sempre sense resultat. ¿A qué tornarho á dir una volta més?—R. C. R. (Bescanó): Tot plegat, molt poca cosa pera parlarne.

Ciudadáns: Joan Colominas Maseras, Ramón Lleí, J. Baucells Prat, Ramón Crosas Serra, E. Janer, J. Staransa, S. Bonavía, Amadeo, Francesch Comas, Fidel Delfi, Pau Clariana, Joseph Pages Cubinyá, Victor Franch, J. F. Gavires *et ses environs*, Lluís G. Salvador, Lluíseta del Castell y Lambert Escaler.—*Rebut tot lo destinat als Almanachs, y gracias*.

ANTONI LOPEZ, editor, Rambla del Mitj, 20.

Imprempta de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.